

Handläggare
Mårten Unbeck
Telefon: 08-50835786**Till**
Arbetsmarknadsnämnden
den 27 maj**Remiss av promemorian Utökade registerkontroller inom utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter***Remiss från kommunstyrelsen, KS 2025/596***Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut**

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som yttrande över remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat promemorian Utökade registerkontroller inom utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter till arbetsmarknadsnämnden för yttrande.

Förslagen i promemorian innehåller – vad gäller arbetsmarknadsförvaltningens område – två separata och sinsemellan självständiga förslag. Det första förslaget rör utökade registerkontroller inom skolväsendet, inklusive komvux. Det andra förslaget rör ökade möjligheter att avskilja studerande på bl.a. yrkeshögskolan.

Arbetsmarknadsförvaltningen är positiv till grundförslagen i promemorian,

- dels att komvux får möjlighet att begära registerutdrag på samma sätt som övriga skolväsendet,
- dels att även registerutdrag ur misstankeregistret avseende väckta åtal ska begäras vid nyanställning,
- dels att registerutdragen inte ska vara äldre än sex månader,
- dels att en ny avskiljandegrund införs för studerande på bl.a. yrkeshögskolan.

Förslagen är väl motiverade och välkomnas av förvaltningen.

Arbetsmarknadsförvaltningen har dock tre synpunkter på delförslag.

1. Förvaltningen anser att samma brott som ska visas i registerutdrag till övriga skolformer även bör gälla för komvux. Det saknas skäl att endast mycket allvarliga brott ska ingå när nyanställning sker inom komvux.

2. Idag finns ett undantag som innebär att en person som får en förnyad anställning hos samma arbetsgivare inom ett år inte behöver uppvisa ett nytt registerutdrag. Förvaltningen anser att tidsgränsen för när ett registerutdrag ska visas upp ska sänkas till sex månader och att undantaget görs fakultativt, så att arbetsgivaren får begära registerutdrag men inte måste göra det vid förnyad anställning mellan sex månader och ett (1) år. På detta sätt kan den administrativa bördan begränsas.
3. Förvaltningen gör bedömningen att det vore värdefullt att kunna begära belastningsregisterutdrag under pågående anställning. Ifråga om avvägningen mellan integritetsintresset och behovet av ett utdrag gör förvaltningen bedömningen att om det införs tydliga begränsningar, så är intrånget i den personliga integriteten godtagbar.

Bakgrund

Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) beslutade den 2 april 2024 att uppdra åt en utredare att biträda departementet med att dels lämna förslag om ökade möjligheter till kontroll av uppgifter i belastnings- och misstankeregistret inför och under pågående anställning inom skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap. skollagen (2010:800), dels lämna förslag som rör införande av belastningsregisterkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar, och dels lämna förslag som innebär ökade möjligheter att avskilja studenter i högskolan och studerande i yrkeshögskolan.

Utredningen överlämnade en promemoria till Utbildningsdepartementet den 1 april 2025.

Regeringskansliet har remitterat promemorian till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen har bett bl.a. arbetsmarknadsnämnden att yttra sig över promemorian.

Ärendet

Förslagen i promemorian innehåller – i de delar som berör arbetsmarknadsförvaltningens område – två separata och sinsemellan självständiga förslag. Det första förslaget rör utökade registerkontroller inom skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet. Det andra förslaget rör ökade möjligheter att avskilja studenter och studerande på högskolan och yrkeshögskolan.

Förslagen som rör registerkontroll i skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet

Det utdrag ur belastningsregistret som en person är skyldig att visa upp i dag inför anställning eller annat mottagande inom skolväsendet (idag med undantag för kommunal vuxenutbildning) omfattar brotten mord, dråp, grov misshandel, synnerligen grov misshandel, människorov, samtliga sexualbrott, grovt rån, barnpornografibrott, involverande av underårig i brottslighet och brott mot terroristbrottslagen (2022:666) eller motsvarande äldre lag.

Behovet av att öka antal brottstyper som omfattas av registerutdrag

Sedan den nuvarande regleringen om registerkontroll inom skolväsendet infördes har samhällsutvecklingen och omvärldsläget förändrats samt ytterligare gärningar har kriminaliserats. Sverige står i dag inför allvarliga utmaningar med radikaliserade rörelser som våldsbejakande extremism och en allt grövre organiserad brottslighet där det grova våldet har krupit längre ner i åldrarna. Barn och elever behöver i dag inte bara skyddas mot våld och övergrepp utan också mot rekrytering till kriminella nätverk och radikalisering samt annan skadlig och otillbörlig påverkan.

Utökad brottskatalog för registerkontroll inför anställning

I promemorian föreslås att fler brott ska omfattas av det registerutdrag som ska visas upp inför anställning. Registerutdraget ska även omfatta uppgifter om brotten grovt olaga tvång, människohandel, människoexploatering, olaga frihetsberövande, grov fridskränkning, grov kvinnofridskränkning, grovt barnfridsbrott, hedersförtryck, äktenskapstvång, barnäktenskapsbrott, vilseledande till äktenskapresa, grovt olaga hot, grov utpressning, rån, mordbrand, grov mordbrand, allmänfarlig ödeläggelse, grov allmänfarlig ödeläggelse, hets mot folkgrupp och grov hets mot folkgrupp. Utdraget ska också innehålla uppgifter om brott mot lagen (2014:406) om straff för vissa internationella brott och brott mot lagen (1982:316) om förbud mot könsstympning av kvinnor. Därutöver ska utdraget också innehålla uppgifter om vissa brott mot vapenlagen (1996:67), tillståndsplikten för explosiva varor enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor, lagen (2000:1225) om straff för smuggling, narkotikastrafflagen (1968:64), lagen (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel samt alkohollagen (2010:1622).

Registerutdrag även från misstankeregistret

I promemorian föreslås även att det registerutdrag som en person ska visa upp inför anställning ska omfatta uppgifter i misstankeregistret avseende misstankar om brott för vilka åtal har väckts. Kontrollen ska avse samma brott som omfattas av den utökade kontrollen i belastningsregistret inför anställning.

Vidare föreslås även att utdragen ur belastnings- och misstankeregistret inte får vara äldre än sex månader när de visas upp. Det är en skärpning i förhållande till dagens bestämmelser på ett (1) år.

Även komvux ska begära registerutdrag

I promemorian föreslås också att den utökade registerkontrollen inför anställning ska omfatta komvux. Komvux omfattas inte av en sådan kontroll i dag. Kontrollen inom denna skolform ska dock enligt förslaget endast omfatta vissa allvarliga brott som mord, dråp, grov och synnerligen grov misshandel, människorov, våldtäkt, grov våldtäkt, sexuellt övergrepp, grovt sexuellt övergrepp samt grovt rån. Även brott mot terroristbrottslagen (2022:666) eller motsvarande äldre lag och lagen (2014:406) om straff för vissa internationella brott ska ingå i kontrollen.

Motivet för denna skillnad i brottskatalogen för komvux, i förhållandet till övriga skolväsendet, är utgångspunkten att kontrollen inte får vara mer långtgående än vad som krävs för att uppnå syftet med denna. I promemorian görs bedömningen att registerkontrollen inom komvux bör begränsas till vissa uppsåtliga och särskilt allvarliga vålds- och sexualbrott. Till skillnad från dagens registerkontroll inom övriga skolväsendet bör en kontroll inom komvux dock inte omfatta gärningar som är kriminaliserade bara för att de riktar sig mot barn. Bedömningen görs att det av proportionalitetsskäl inte är motiverat att låta dessa ingå i en kontroll avsedd att skydda vuxna studerande.

Registerutdrag vid förnyad anställning

I enlighet med direktivet till utredningen föreslås att undantaget från skyldigheten att visa upp registerutdrag vid förnyad anställning hos samma arbetsgivare inom ett (1) år ska upphävas. Bedömningen görs dock att förslaget kommer att medföra en kraftigt ökad administrativ börda för huvudmännen. I promemorian avråds därför regeringen från att gå vidare med förslaget.

genom att tiden för när ett registerutdrag ska visas upp sänks från ett (1) år till sex månader.

Registerutdrag under pågående anställning

Det finns i dag ingen lagstadgad möjlighet för arbetsgivare inom skolväsendet att kontrollera uppgifter i belastningsregistret under pågående anställning. I promemorian lämnas ett alternativt författningsförslag, i enlighet med utredningsdirektivet, att det ska införas en möjlighet för arbetsgivare inom skolväsendet att genomföra kontroll i belastningsregistret av redan anställda. En sådan kontroll föreslås få ske högst en gång per år och endast avse samtliga anställda eller en grupp av anställda. Kontrollen ska få ske mot samma brott som omfattas av belastningsregisterkontrollen inför anställning och arbetsgivaren får kräva att utdraget inte ska vara äldre än sex månader.

Utredarens bedömning är emellertid att det saknas tillräckliga skäl för att införa en sådan kontroll och att förslaget utgör en oproportionerlig inskränkning av skyddet för den personliga integriteten. I promemorian avråds därför regeringen att gå vidare med förslaget.

Förslagen som rör ökade möjligheter att avskilja studenter och studerande i högskolan och yrkeshögskolan

En student kan enligt dagens bestämmelser tillsvidare avskiljas från högskoleutbildning och yrkeshögskoleutbildning i fall då studenten lider av en psykisk störning, missbrukar alkohol eller narkotika, eller har gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet. Som ytterligare förutsättning gäller att det till följd av något sådant förhållande bedöms föreligga en påtaglig risk att studenten kan komma att skada annan person eller värdefull egendom under utbildningen.

I promemorian föreslås att det ska införas en ny grund för avskiljande av studenter i högskolan och studerande i yrkeshögskolan. Förslaget innebär att det ska vara möjligt att avskilja studenter som tidigare varit föremål för disciplinära åtgärder på grund av ordningsstörande beteenden. För att ett avskiljande ska kunna ske krävs även att studenten fortsatt med det beteende som föranlett åtgärderna och därigenom visat sig uppenbart olämplig att bedriva högskolestudier eller yrkeshögskolestudier.

vara fråga om handlingar, t.ex. hot eller trakasserier, som riktar sig mot personer som studenten kommer i kontakt med under utbildningen men också mer allmänt ordningsstörande beteende som t.ex. störande av undervisningen. För att ett avskiljande ska komma i fråga krävs att studenten har fortsatt med det beteende som föranledde de disciplinära åtgärderna. Det innebär att studentens fortsatta beteende måste vara av likartat slag som det som föranledde de disciplinära åtgärderna. Därutöver krävs att studenten genom sitt tidigare beteende har visat sig uppenbart olämplig att bedriva studier.

I promemorian föreslås att ett beslut om avskiljande enligt den nya grunden ska tidsbegränsas. Det föreslås att en lämplig tid för ett avskiljande är tre år från det att beslutet meddelades. Den avskilde studenten eller studeranden ska därefter kunna återuppta sin utbildning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom staben för strategi- och samordning vid arbetsmarknadsförvaltningen. Vuxenutbildning Stockholm och HR- och kommunikationsstaben har deltagit i ärendets beredning.

Arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter och förslag

Arbetsmarknadsförvaltningen är positiv till grundförslagen i promemorian, dels att komvux får möjlighet att begära registerutdrag på sätt som övriga skolväsendet, dels att även registerutdrag ur misstankeregistret avseende väckta åtal ska begäras vid nyanställning, dels att registerutdragen inte ska vara äldre än sex månader, och dels att en ny avskiljandegrund införs för studerande på bl.a. yrkeshögskolan. Förslagen är väl motiverade och välkomnas av förvaltningen.

Dock har arbetsmarknadsförvaltningen enskilda synpunkter på tre delar av förslagen, som förvaltningen anser behöver beaktas i den fortsatta beredningen av lagstiftningen.

Vilka brott ska ingå i registerutdragen för anställning inom komvux?

I promemorian görs gällande att endast mycket allvarliga våldsbrott ska ingå i registerutdragen inför anställning inom komvux. Brottskatalogen för vilka brott som ska redovisas i registerutdragen föreslås därför vara väsentligt snävare för komvux än för övriga skolväsendet.

studerande inom komvux har en relativt låg ålder, många runt eller strax över 20 år, och att de dessutom ofta har en svag förankring i det svenska samhället, många utan basala språkkunskaper i svenska språket. Risken för att dessa studerande kan påverkas av radikaliserade rörelser som våldsbejakande extremism och grov organiserad brottslighet gör sig lika starkt gällande för dessa individer som för studerande på gymnasieskolan. De borde därför åtnjuta samma skydd som en studerande på gymnasieskolan.

Förvaltningen ser därför inga rimliga skäl till att brottskatalogen, avseende vilka brott som ska visas i utdraget från belastnings- och misstankeregistret för komvux, skulle utformas på annat sätt än för övriga skolväsendet. Samma brottskatalog för registerutdrag bör därför gälla för alla blivande nyanställda inom skolväsendet.

Ska arbetsgivaren ha möjlighet att begära registerutdrag vid förnyad anställning?

Idag finns ett undantag som innebär att en person som får en förnyad anställning hos samma arbetsgivare inom ett år inte behöver uppvisa ett nytt registerutdrag. I promemorian görs bedömningen att det skulle komma att medföra en kraftigt ökad administrativ börda för huvudmännen om undantaget togs bort. Som ett alternativt författningsförslag presenteras i promemorian istället en lösning som innebär att undantaget kvarstår men att tillämpningen begränsas genom att tiden för när ett registerutdrag ska visas upp sänks från ett (1) år till sex månader.

Arbetsmarknadsförvaltningen delar promemorians bedömning att det skulle kunna bli för administrativt tungt att för varje förnyad anställning (t.ex. av vikarier) vara tvungen att begära ett nytt registerutdrag. Förvaltningen förordar däremot den alternativa lösningen. Om det för övriga registerutdrag ska gälla att de inte ska vara äldre än sex månader så bör regelverket vara likformat även avseende förnyade anställningar hos samma arbetsgivare. Gränsen för undantaget bör därför sänkas från ett (1) år till sex månader.

Arbetsmarknadsförvaltningen vill dock framhålla att även detta kan innebära en viss ökning av den administrativa bördan. Detta kan dock lösas genom att bestämmelsen görs fakultativ, så att det är upp till arbetsgivaren att bedöma om ett nytt registerutdrag ska begäras i varje enskilt fall. Arbetsgivaren bör således få möjligheten att, tiden mellan sex månader och ett år för förnyad anställning, avgöra om ett registerutdrag ska begäras eller inte.

Ska arbetsgivaren få begära ut belastningsregisterutdrag under pågående anställning?

Arbetsmarknadsförvaltningen vill framhålla att en anställning kan pågå under en längre tid och mycket kan hända under anställningstiden. Om en anställd döms för vissa allvarliga brott under anställningstiden kan det vara värdefullt för arbetsgivaren att få kännedom om detta när brottet innefattar gärningar som påverkar personens lämplighet för arbetet. Förvaltningen hävdar därför att en kontroll i belastningsregistret under pågående anställning kan stärka studerandes skydd inom komvux. Utifrån ett arbetsgivarperspektiv så kan det förekomma situationer där det därför vore värdefullt att kunna kontrollera belastningsregisterutdrag under pågående anställning.

Mot detta talar starka integritetsskäl. I promemorian så diskuteras integritetsaspekten förtjänstfullt och bedömningen i promemorian är att det saknas tillräckliga skäl för att införa en sådan kontroll och att förslaget utgör en oproportionerlig inskränkning av skyddet för den personliga integriteten. Arbetsmarknadsförvaltningen delar inte den slutsatsen helt. Förvaltningen anser att eftersom förslaget till författning innebär att den är fakultativ, dvs arbetsgivaren får begära att anställda ska uppvisa ett belastningsregisterutdrag under vissa förutsättningar och med begränsningar, så kommer möjligheten att användas sparsamt. Tanken är inte att arbetsgivaren årligen ska begära utdrag av anställda. De bedömningar som arbetsgivaren har att göra när ett registerutdrag ska begäras måste göras utifrån tydliga riktlinjer, som arbetsmarknadsförvaltningen kommer att ta fram när lagstiftningen har beslutats. Sådana riktlinjer måste också ge vägledning till ansvarig chef hur man ska hantera den anställde, utifrån gällande arbetsrättslig lagstiftning, om det visar sig att den anställde dömts för allvarliga brott.

Arbetsmarknadsförvaltningens slutsats blir därför att en begränsad möjlighet att kontrollera belastningsregister för anställda överväger det integritetsintrång som detta innebär. Det alternativa författningsförslaget i promemorian bör därför ligga till grund för det vidare lagstiftningsarbetet.

Förvaltningen har i övrigt inga synpunkter.

Arbetsmarknadsnämnden föreslår hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Karina Uddén	Anna Saldeen Jonsson
Arbetsmarknadsdirektör	Avdelningschef
Arbetsmarknadsförvaltningen	Arbetsmarknadsförvaltningen

Bilaga

Promemorian Utökade registerkontroller inom utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karina Uddén	2025-05-22
Anna Saldeen Jonsson	2025-05-22